

Nr 166

Av herr Regnéll m fl., *angående behovsprövning vid studiesocialt stöd.*

(Lika lydande med motion nr 121 i Första kammaren)

När riksdagen 1964 fattade beslut om studiesocialt stöd till studerande ungdom redovisades skilda uppfattningar om det berättigade i att göra stödet beroende av den studerandes ekonomiska förhållanden.

På en punkt förelåg dock enighet, nämligen att föräldraekonomin inte som tidigare skulle vara avgörande för vuxna studerandes rätt till studiemedel. Frånsett det principiellt berättigade i detta innebar det en förbättring i jämförelse med tidigare ordning också genom att pappersexercisen väsentligt minskades.

På två andra punkter skilde sig emellertid uppfattningarna som de redovisats av remissinstanserna, genom motioner och i kammardebatterna. Det gällde dels sammankopplingen med den studerandes inkomst av förvärvsarbete eller förmögenhet, dels sammankopplingen med makes inkomstförhållanden. I båda fallen kan enligt vår uppfattning goda skäl anföras för att slopa kategoriklyvningen av de studerande.

Det argument som åberopas till förmån för att upprätthålla kravet på granskning av de studerandes ekonomi är risken för skeninskrivningar. Det kan medges att ett omfattande förvärvsarbete i vissa fall kan hindra en studerande att ägna sig åt studier i den utsträckning som studiestödet förutsätter och att det allmänna därför inte får "full valuta" för studiestödet. Från sådana fall — som ju f. ö. snart blir upptäckta genom den bundna studiegången — borde man enligt vår uppfattning kunna bortse för att inte som nu ställa de särskilt arbetsamma studenterna i ett sämre läge. Det kan emellertid vara skäl att avvakta erfarenheterna av den nuvarande ordningen, varför vi inte föreslår någon ändring på denna punkt.

Vad däremot beträffar den behovsprövning som ligger i sammankopplingen med makes ekonomiska förhållanden och som starkt kritiserades redan vid remissbehandlingen och senare i kammardebatterna kan enligt vår åsikt ett nytt argument anföras gentemot beroendeställningen makarna emellan. Under trycket av den framväxande uppfattningen att varje vuxen individ skall bära ett självständigt ansvar och att förvärvsarbetande gifta kvinnor skall ha rätt att betraktas som självständiga inkomstagare har riksdagen i fjol fattat beslut om rätt för makar till frivillig särbeskattning. I och med att den modernare synen på makars ekonomiska relationer accepterats i skattelagstiftningen bör den kunna komma till uttryck också i fråga om studiemedel. Som motargument används också här risken för skeninskrivning. Det torde vara svårt att på sakliga grunder göra gäl-

lande att risken för skeninskrivning ökar, om den studerande har en make med inkomst av förvärvsarbete eller kapital.

Både principiella och praktiska skäl talar för att varje makes ekonomi bör bedömas för sig. Andre makens ekonomiska villkor bör inte inverka på det studiecociala stödets omfattning.

Vi föreslår,

att riksdagen måtte för sin del besluta om sådan ändring i studiemedelsförordningen och studiehjälpsreglementet att bestämmelserna om hänsynstagande till makes inkomst och förmögenhet utgår. Lydelsen skulle därigenom bli:

Studiemedelsförordningen

11 §.

Det belopp som följer — — — basbeloppet.
Såsom den studerandes inkomst — — — anses icke såsom inkomst.

12 §.

Har den studerande — — — fyra gånger basbeloppet.

Studiehjälpsreglementet

12 §.

Vid studiebidrag utgår *inkomstprövat tillägg* — — — beskattningsbar inkomst.

14 §.

Har den studerandes eller hans föräldrars inkomst väsentligt minskat i — — — skall utgå.

20 §.

Studerande, som är i behov av studiekredit, må erhålla *studielån*.

Vid bedömande av behov av studiekredit skall beaktas den studerandes ekonomiska förhållanden. Beträffande studerande, som avses i 4 § första stycket, skall hänsyn tagas jämväl till föräldrarnas ekonomiska förhållanden.

Stockholm den 21 januari 1966

C. G. Regnéll

Bertil Rubin

Sten Sjöholm